

Περιβαλλοντική Νομοθεσία και Κοινωνία: Ευαισθητοποίηση για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

Έργο: LIFE Natura Themis
LIFE14/GIE/GR/000026

**Το έργο LIFE NATURA Themis: κυριότερες δράσεις, στατιστικά
στοιχεία και νομοθεσία**

Έλσα Γεωργοπούλου

Δρ. Βιολόγος

Πανεπιστήμιο Κρήτης-Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

**Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον**

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Διάρκεια: Οκτώβριος 2015 – Σεπτέμβριος 2020

Πρόγραμμα LIFE 2014 «Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση» (Environmental Governance & Information)

- **Συντονιστής Δικαιούχος:** Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ), <http://www.nhmc.uoc.gr/el>
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 1:** Δικηγορικός Σύλλογος Χανίων (ΔΣΧ) <http://www.dschania.org/>
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 2:** Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ), <http://eepf.gr/el>
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 3:** ΥΠΕΝ – Συντονιστικό Γραφείο Αντιμετώπισης Περιβαλλοντικών Ζημιών (ΣΥΓΑΠΕΖ)
- **Συνδικαιούχος / Εταίρος 4:** Δικηγορικός Σύλλογος Ηρακλείου (ΔΣΗ) <http://www.dsh.gr/>

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Γιατί ένα έργο LIFE για την περιβαλλοντική παραβατικότητα;

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Ζωνιανό Φαράγγι, Ρέθυμνο. Πόπη Μπαξεβάνη © Αρχείο ΜΦΙΚ

Αφέντης Χριστός, Ψηλορείτης.
Πόπη Μπαξεβάνη © Αρχείο ΜΦΙΚ

Ξερόκαμπος Σητείας, Γ. Χαρκούτσας© Αρχείο ΜΦΙΚ

Ψάρι νεκρό από δυναμίτη

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Βασικοί στόχοι του έργου

- Η συνειδητοποίηση εκ μέρους των φορέων ότι το **περιβαλλοντικό έγκλημα αποτελεί ένα ξεχωριστό πεδίο του Ποινικού Δικαίου** και ότι **υπάρχει ατομική ευθύνη** για την πρόληψη και αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημιάς («ο ρυπαίνων πληρώνει»).
- Η τεκμηρίωση ότι η ορθή εφαρμογή του Περιβαλλοντικού Δικαίου **προάγει την τοπική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή**, ενώ παράλληλα **εξασφαλίζει την ορθή χρήση των φυσικών πόρων**.
- Η **καλλιέργεια δεξιοτήτων και ικανοτήτων** σε ομάδες άμεσα εμπλεκόμενες με το έργο, ώστε να ενσωματώσουν θέματα προστασίας της βιοποικιλότητας, πρόληψης & αποφυγής της περιβαλλοντικής ζημιάς, αποτελεσματικής δίωξης και καλύτερης αποκατάστασης.
- Η **ενημέρωση των κατοίκων** των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 για την παράνομη δραστηριότητα στις περιοχές τους, που έχει επίπτωση στην τοπική ανάπτυξη, στην κοινωνική συνοχή και στην οικονομική τους πρόοδο.

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Κοινωνικοί εταίροι & εμπλεκόμενες ομάδες

ΕΡΕΥΝΑ
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Κυριότερες δράσεις ΕΡΕΥΝΑ Παρατηρητήρια Περιβαλλοντικού Δικαίου

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Κυριότερες δράσεις ΕΝ-ΕΚΠ-ΕΥΑΙΣ-ΣΥΝ

Διάχυση αποτελεσμάτων – Συνέδρια, σεμινάρια, app, ΜΜΕ

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Κυριότερες δράσεις Στατιστικά στοιχεία Προβλήματα στην υλοποίηση

Τεχνικά

- Απουσία μητρώων καταγραφής περιβαλλοντικών εγκλημάτων
- Απουσία τυποποιημένων ηλεκτρονικών πρωτοκόλλων

Διαδικασίες

- Εμπλοκή με τους κανονισμούς περί προσωπικών δεδομένων
- Χρονοβόρα διαδικασία συλλογής στοιχείων ελλείπει ηλεκτρονικών μητρώων

Συνεργασία

- Άρνηση συνεργασίας κάποιων υπηρεσιών/φορέων
- Μεγάλης έκτασης γραφειοκρατία
- Αργοί ρυθμοί αντιμετώπισης θεμάτων (π.χ. απαντήσεις στις καταγγελίες του APP)

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

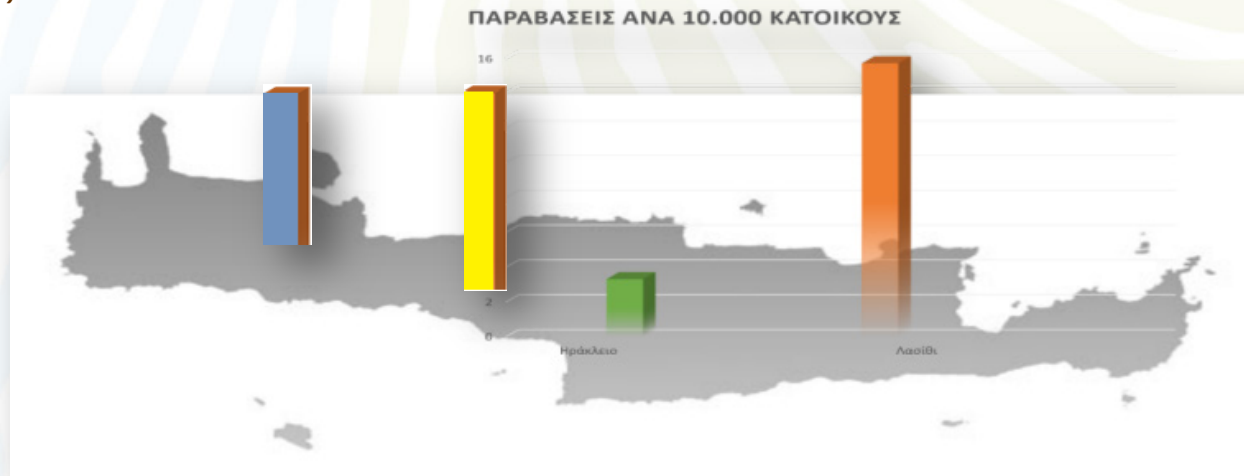
LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Έρευνα περιβαλλοντικής παραβατικότητας

- Στην Π.Ε. Χανίων καταγράφονται **8,16** υποθέσεις ανά 10.000 κατοίκους.
- Στην Π.Ε. Ρεθύμνης καταγράφονται **11,16** υποθέσεις ανά 10.000 κατοίκους.
- Στην Π.Ε. Ηρακλείου καταγράφονται **3,3** παραβάσεις ανά 10.000 κατοίκους.
- Στην Π.Ε. Λασιθίου καταγράφονται **15,7** παραβάσεις ανά 10.000 κατοίκους.

Τα πρώτα αυτά αποτελέσματα αφορούν περιβαλλοντικές υποθέσεις για την περίοδο **2010-2015**. Είναι τα πρώτα δεδομένα που συλλέχθηκαν στην Ελλάδα για την αποτύπωση περιβαλλοντικής παραβατικότητας.

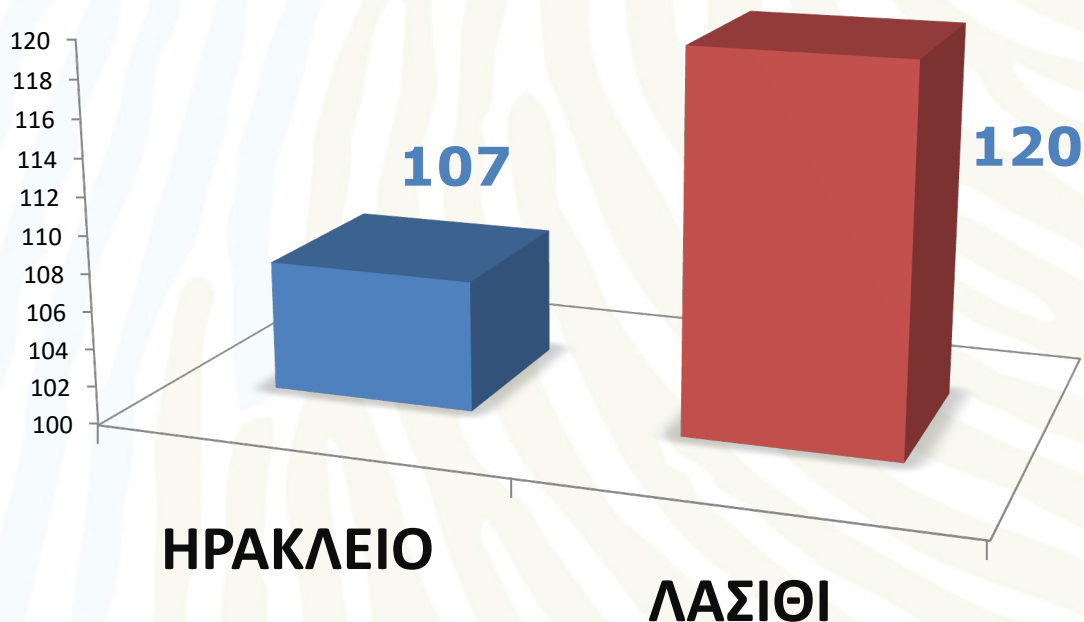
Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Κυριότερες δράσεις Στατιστικά στοιχεία (2015)

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ ΣΕ ΗΡΑΚΛΕΙΟ - ΛΑΣΙΘΙ

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

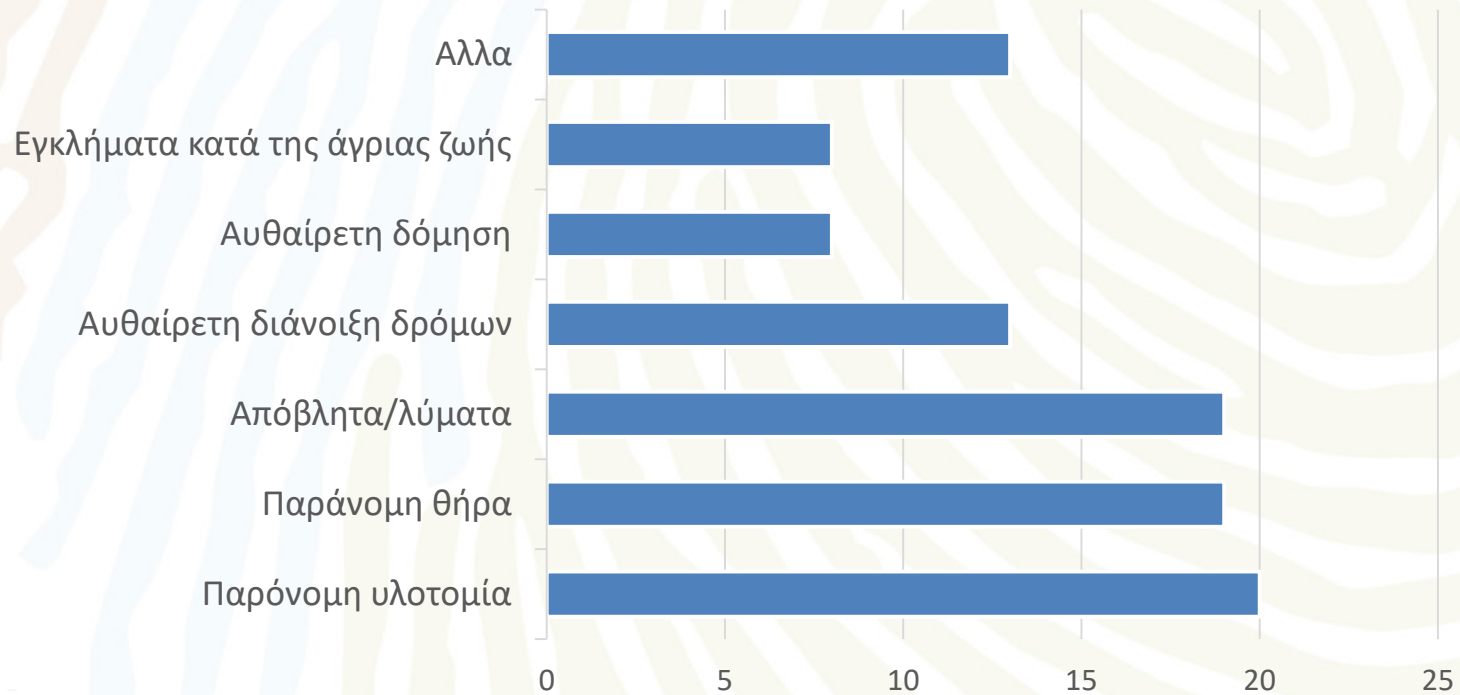

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Κυριότερες δράσεις Στατιστικά στοιχεία (2015)

Συχνότητα δίωξης περιβαλλοντικών εγκλημάτων σε Ηράκλειο -Λασιθί

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Κυριότερες δράσεις Στατιστικά στοιχεία

- Πλειονότητα διοικητικών προστίμων μέχρι 5.000 €
- Διάρκεια εκδίκασης υπόθεσης μέχρι και 5 έτη
- Μέση ποινή φυλάκισης 9,3 μήνες
- Δεν καταγγέλλονται όλα τα εγκλήματα

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Κυριότερες δράσεις Εφαρμογή για Έξυπνες Συσκευές (APP LIFE Themis)

Σε περίπτωση
εντοπισμού
περιβαλλοντικών
παραβάσεων:
αντίδραση ή
αδιαφορία;

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Εφαρμογής για Έξυπνες Συσκευές (APP LIFE Themis)

- ✓ Εύχρηστη & λειτουργική
- ✓ Υποστηρίζεται από Android & iOS συσκευές
- ✓ Για αρχάριους & έμπειρους χρήστες
- ✓ Η εφαρμογή διατίθεται στα ελληνικά και αγγλικά.

Διασφαλίζεται απόλυτα η ανωνυμία του καταγγέλλοντος, εφόσον δεν δώσει ο ίδιος τα στοιχεία του!

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώτη επιτυχία του application του έργου»
«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Πρώτη επιτυχία του application του έργου

- Καταγγελία για παράνομη απόρριψη αποβλήτων εκσκαφών και στερεών αποβλήτων χωρίς περιβαλλοντική άδεια σε ιδιόκτητο χώρο επιχείρησης στην ευρύτερη περιοχή των Χανίων, τμήμα του οποίου βρίσκεται εντός προστατευόμενης περιοχής NATURA 2000.
- Διοικητική κύρωση (μετά από σειρά ελέγχων) ύψους **2.000 €** στον υπεύθυνο της επιχείρησης.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Λίγες πληροφορίες για τη νομοθεσία

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Τι είναι η περιβαλλοντική (ατομική) ευθύνη;

Απάντηση: Ο ρυπαίνων πληρώνει

Βασίζεται στην Ευρωπαϊκή **Οδηγία 2004/35/ΕΚ**.

Σκοπός: **η πρόληψη και η αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών, που προκαλούνται από την άσκηση δραστηριοτήτων σε:**

•**Προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικοτόπους**, σύμφωνα με τις Οδηγίες 2009/147/ΕΚ και 92/43/ΕΚ (οποιαδήποτε ζημία έχει σημαντικά δυσμενείς συνέπειες για την επίτευξη ή τη διαφύλαξη της ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης αυτών των οικοτόπων ή ειδών)

•**Υδάτα**, σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ (οποιαδήποτε ζημία επηρεάζει δυσμενώς, την οικολογική, χημική ή/και ποσοτική κατάσταση, ή/και το οικολογικό δυναμικό των υδάτων)

•**Έδαφος**, όταν η μόλυνση δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία.

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Πως συνδέεται η Περιβαλλοντική Ευθύνη με την καθημερινότητα των πολιτών;

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Παραδείγματα ΠΕ από καθημερινές δραστηριότητες

Ζημία στη βιοποικιλότητα π.χ. σε οικότοπο προτεραιότητας (εκτός του ότι απαγορεύεται η ελεύθερη κατασκήνωση)

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Παραδείγματα ΠΕ από καθημερινές δραστηριότητες

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

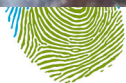
LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Παραδείγματα ΠΕ από καθημερινές δραστηριότητες

Πληροφόρηση” της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Παραδείγματα ΠΕ από καθημερινές δραστηριότητες

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Παραδείγματα ΠΕ από καθημερινές δραστηριότητες

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Προώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Παραδείγματα ΠΕ από καθημερινές δραστηριότητες

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Δικαίωμα και Ευθύνη για το Περιβάλλον

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

**Άμεση ευθύνη του πολίτη:
Δραστηριότητες, ακόμα και
νόμιμες, τα αποτελέσματα
των οποίων
μακροπρόθεσμα
επιβαρύνουν τον χώρο,
τους φυσικούς πόρους και
εντέλει την ίδια την
κοινωνία.
Π.χ. δόμηση χωρίς
σχεδιασμό**

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

LIFE Natura Themis - LIFE14/GIE/GR/000026

«Πρώθηση της ευαισθητοποίησης για την άσκηση δίωξης για εγκλήματα κατά της άγριας ζωής και την ανάδειξη της περιβαλλοντικής ευθύνης για την αντιμετώπιση ζημιών έναντι της βιοποικιλότητας σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη»

Έμμεση ευθύνη του πολίτη:
Η απαίτηση για υποδομές που δεν χρειάζονται, απλά και μόνο για την εξυπηρέτηση ιδιωτών Π.χ. διάνοιξη δρόμων χωρίς σχεδιασμό, μέσα από ευαίσθητα οικοσυστήματα, χωρίς μελέτες και ικανή απόδοση κόστους/οφέλους για την κοινωνία που θα πληρώσει την υποδομή

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Σκοπός: η ΠΡΟΛΗΨΗ

Ο νόμος θέτει το πλαίσιο για την ανάληψη της ευθύνης για την πρόκληση της περιβαλλοντικής ζημιάς και της αποκατάστασής της.

Οι περιβαλλοντικές ζημίες όμως:

- ✓ Δεν είναι πάντα αντιστρέψιμες ή αποκαταστάσιμες
- ✓ Κοστίζουν πολύ ακριβά οικονομικά
- ✓ Κοστίζουν πολύ ακριβά κοινωνικά
- ✓ Κοστίζουν πολύ ακριβά πολιτισμικά
- ✓ Κοστίζουν απώλεια φυσικού κεφαλαίου και πόρων
- ✓ **Η αξία των πόρων και του περιβάλλοντος είναι εγγενής και αυθύπαρκτη. Δεν αποτιμάται με οικονομικούς όρους.**

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Η αποκατάσταση κοστίζει περισσότερο από ότι θα κόστιζε η πρόληψη και δεν είναι πάντα εφικτή

Η Περιβαλλοντική Ευθύνη συνδέεται με την καθημερινότητα των πολιτών

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Θέμα μικρών καθημερινών επιλογών...

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Θέμα μικρών καθημερινών επιλογών...

Δικαίωμα
και Ευθύνη
για το
Περιβάλλον

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

Πρίνος, Ρέθυμνο. Πόπη Μπαξεβάνη

© Αρχείο ΜΦΙΚ

**Ποτάμι σκουπιδιών ή
καθαρό ποτάμι;**

Φαράγγι Κουρταλιώτη, Ρέθυμνο. Α. Τριχάς

© Αρχείο ΜΦΙΚ

Πρέβελη 14/05/2009
Μ. Αβραμάκης © Αρχείο ΜΦΙΚ

Πρέβελη 25/08/2010
Ι. Στάθη © Αρχείο ΜΦΙΚ

**Καμένη γη ή
υπέροχη φύση;**

**Τελικά, η προστασία του περιβάλλοντος
είναι δικαίωμα, ευθύνη ή υποχρέωση;**

**«Η προστασία του φυσικού και
πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί
υποχρέωση του κράτους και δικαίωμα
του καθενός...»**

Σύνταγμα της Ελλάδας, άρθρο 24 παρ. 1

Το έργο LIFE14 GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής/EASME ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Έλσα Γεωργοπούλου

Δρ. Βιολόγος

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Το έργο LIFE14/GIE/GR/000026 χρηματοδοτείται σε ποσοστό 60% από το χρηματοδοτικό εργαλείο LIFE "Περιβαλλοντική Διακυβέρνηση & Πληροφόρηση" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ μέρος της ίδιας συμμετοχής των Συνδικαιούχων του έργου καλύφθηκε από το Πράσινο Ταμείο.

